

Informasjon om maskebehandling

Maskebehandling innebærer at du får hjelp til å puste via en maskin (BIPAP), som du kan bruke hjemme.

Hvorfor maskebehandling?

Mange med kols utvikler respirasjonssvikt og en behandling for dette kan være maskeventilasjon. Respirasjonssvikt kan gi ulike symptomer, de vanligste er tungpust, dårlig nattesøvn og hodepine.

Hvordan foregår maskebehandlingen?

Ved maskebehandling får du utlevert en maskin med tilhørende maske. Masken er tettsittende og dekker både nese og munn. Maskinen blåser inn luft som skal hjelpe deg å holde luftveiene åpne. Maskinen lager også litt motstand når du puster ut, for å holde luftveiene dine åpne. Det kan derfor i starten oppleves tyngre å puste ut i masken. I tilvenningsperioden kan du med fordel bruke maskinen litt på dagtid også.

Maskebehandling avlaster dine respirasjonsmuskler for en del av pustearbeidet og du vil kunne merke at det blir lettere å puste.

Effekten av behandlingen måles ved hjelp av en blodprøve (blodgass) og avlesning av maskinen, ved kontroller på sykehuset. Det er derfor viktig at du alltid tar med maskinen og tilhørende utstyr ved kontroller og innleggelse på sykehus.

Råd ved høyt trykk/maskelekkasje

Dersom du våkner om natten og maskinen blåser kraftig bør du slå den av og på igjen. Maskinen vil da gå tilbake til starttrykket, for så å tilpasse trykket etter behov. Masken skal ikke sitte for stramt på, men heller ikke for løst slik at du får lekkasjer. Råd for justering av din maske finner du i brosjyren som fulgte med masken du har fått.

Ulemper/ubehag ved maskebehandling

Noen føler ubehag ved å ha på en tettsittende maske, men ofte blir det bedre med litt tilvenning og øvelse. Det finnes også mange alternative masker man kan forsøke hvis det er utfordringer med den første.

Maskebehandling kan for enkelte gi noe tørre slimhinner i nese og svelg. Det kan hjelpe å smøre inni nesen med vaselin eller sesamolje (kjøpes på apoteket). Dette bør gjøres om morgenen så fuktigheten kan trekkes opp i slimhinnene i løpet av dagen. Det kan også tilpasses en fukter til din maskin.

Masken kan forårsake trykksår, spesielt over neseryggen, hvis den ikke sitter korrekt på. Det er derfor viktig med god masketilpasning, og du må gi beskjed til helsepersonell hvis den er ubehagelig å ha på.

Noen opplever økt luft i magen relatert til høyere lufttrykk fra maskinen. Dette er ufarlig, men kan være litt ubehagelig.

Gi beskjed til oss ved din neste kontroll hvis du opplever ubehag eller bivirkninger, så kan vi hjelpe deg med løsninger på dette.

Rengjøring av utstyr

Vi anbefaler at du bruker en mild oppvasksåpe og temperert vann til rengjøring av maskedeler og slange. Skyll bort såperester med vann. Ikke tørk noen av plastdelene eller slangen i direkte sollys, da dette kan ødelegge plasten.

Daglig rengjøring:

- Luftslangen kobles fra for å luften ut kondens. Mest effektivt er det å henge den opp loddrett.
- Den myke delen av masken (cushion) som er i kontakt med huden anbefales å vaskes/tørkes av hver morgen for å fjerne ansiktsfett som har festet seg til masken i løpet av natten. Dette for at masken skal sitte så tett som mulig.

Ukentlig rengjøring:

- Hardplasten på masken vaskes. Demonter masken før vask. Bruk hvis behov en myk børste på ventilasjonshullene så de holder seg åpne.
- Luftslangen skal vaskes. Legg den i såpevann i 10-20 minutter, skyll godt med rikelig rent vann og heng til tørk. Dette bør gjøres tidlig på dagen slik at den er tørr til bruk igjen.
- Maskestroppene vaskes med sjampo ved behov.
- Ved pågående infeksjon bør maske og slange rengjøres daglig.

Luftfilter:

- Vi anbefaler at filteret sjekkes hver tredje måned for hull og støv. Overfladisk støv kan børstes bort. Skift filteret ved behov, normalt hver 3. – 6. måned. Filteret skal ikke vaskes. Når du bruker det siste filteret, kontakt behandlingshjelpemidler (telefonnummeret står på maskinen, grå lapp).

Luftfukter:

- Vannet skiftes daglig.
- Koble til slangen før du justerer temperaturen. Du kan justere temperaturen når du måtte ønske det, også når maskinen er i bruk.
- Varmeplaten kan aktiveres for å forvarme vannet 10 – 15 minutter før du legger deg.
- Hver morgen henges slangen til lufting. Slangen rengjøres ukentlig som beskrevet over.

- Vann som er igjen i vannkammeret skal tømmes ut.
- Skyll vannkammerets deler og legg disse til tørk.
- Vannkammeret kobles fra hverandre og vaskes en gang i uken med såpevann, skylles godt før det legges til tørk.
- Ved kalkbelegg i vannkammeret, se bruksanvisning for tips (eddikvann).
- Vannkammeret må alltid tømmes for vann før du flytter maskinen eller transporterer den, for å unngå skade på maskinen.

Dersom du har noen spørsmål i forbindelse med maskebehandlingen kan du ringe lungepoliklinikken på tlf 33 34 20 00, mandag – fredag, kl 09.00 - 14.00.

Trenger du forbruksmateriell eller hvis det er noe feil med maskinen, kan du ringe behandlingshjelpemidler (BHM) 33 34 24 03, mandag – fredag, kl. 09.00 - 15.00.

Informasjon om ditt utstyr og oppfølging

Kontroller

Vårt vanlige oppfølgingsprogram ser slik ut;

- Førstegangstilpasning av maskin, maske og fukter, eventuelt utlevering hvis behandlingshjelpemidler har dette. Opplæring i bruk og rengjøring av maskin, maske og fukter.
- Ca. 4 uker etter kommer du til sykepleiedagsenteret for gjennomgang av hvordan du syntes oppstarten har vært, samtidig foretar vi en maskinavlesning.
- Ca. 3 måneder etter er det legekontroll med maskinavlesning.
- Du skal følges opp på dagsenteret ved lungepoliklinikken etter behov, hos sykepleier og/eller lege.

Navn på din maskin: _____

Navn på din maske: _____

Størrelse på maske: _____

Fukter (ja/nei): _____

Annet: _____

Det er viktig at du alltid har med maskin, slange og maske ved alle kontroller på sykehuset. Dette er for at vi skal kunne hjelpe deg med justeringer/finne feil dersom noe avdekkes ved avlesning av maskinen, samt vurdere effekt av behandlingen.

